

obchod svými orgány vyžádati nahlédnutí do knih a obch. korespondence žadatele, což zcela nepochybně poukazuje k tomu, že při udělení dovozního povolení rozhodují zajisté momenty odnášející se k osobnosti dovozce. Uvádí-li stěžovatelka, že se v praxi mlčky trpí, aby dovoz zboží místo oprávněné osoby uskutečnila osoba (firma, závod) jiná a že se takové povolení zcela otevřeně a i za úplatu na jiné osoby převádí, potvrzuje tím jen správnost názoru, právě vysloveného, pro soud je však rozhodným pochod, jakého dle práva šetřiti jest. Vzhledem na tuto na určitou osobu vázanou vlastnost a nepřevodnost dovozního povolení není toto, jsouc ostatně jen legitimací k dovozu určitého zboží z ciziny, pro které se takové povolení vyhledává, samo o sobě majetkovým předmětem, který by byl exekucí postižitelným; takovým předmětem jsou teprve majetkoprávní nároky z uskutečnění dotyčného obchodu. Zcela nevhodně soudí stěžovatelka, že by mohla povolení pro své uspokojení zužitkovati tím způsobem, že by se svolením soudu s použitím povolení tohoto onen zahraniční obchod sama na účet dlužníku uskutečnila, neboť udělení povolení k dovozu pro ni musilo by zustati vyhraženo komisi pro obchod zahraniční a zmocnění k uskutečnění dotyčného obchodu na účet dlužníků jest dle ex. ř. nepřipustné, neboť takové zmocnění je možné jen v případech § 353 ex. ř. Není obdoby mezi tímto případem a exekucí na živnostenskou koncesi, neboť živnostenská koncese jest zajisté oprávněním majetkové hodnoty, ježto na základě jejím vykonává se živnost za účelem docílení hospodářských zisků, které pak pořadem exekuce dle § 341 ex. ř. pro uspokojení věřitele zabrány býti mohou, dovozní povolení však takovým oprávněním není. Dovozuje-li konečně stěžovatelka přípustnost exekuce poukazem na dovozní poplatek 52.000 K, který strana povinná složila, jest na to odvětit, že lze postihnouti tento vklad exekucí na pohledávky, nikoli však exekucním prostředkem, jaký tu navrhla.

Čís. 1210.

Je-li kupitelova abstraktní škoda větší nežli požadovaná škoda konkrétní, není přípustným další protidůkaz o výši škody.

Jak konkrétní tak abstraktní škoda jest myšlena pouze v poměru prodávatele ke kupiteli a nelze přihlídnouti k tomu, zda kupitel při dalším prodeji úhradného zboží docílil za ně téže či snad vyšší ceny.

(Rozh. ze dne 27. září 1921, Rv II 119/21.)

Žalovaný měl na základě ujednání ze dne 10. září 1919 a dodatku k němu dodati žalující firmě 10.000 kg prima jedlého hrachu za cenu 5 K za 1 kg, dle možnosti výmlatu co nejdříve, neučinil však tak ještě ani v měsíci únoru 1920, ačkoliv mu dopisem ze dne 3. února 1920 byla udělena poslední lhůta ku dodání do 12. února 1920. Když i tato lhůta bezvýsledně minula, dostalo se žalovanému dopisem ze dne 13. února 1920 uvědomění o tom, že žalující strana, vykonávajíc práva dle čl. 355, 356 obch. zák., žádá náhradu škody pro nesplnění, že hodlá krýti svou potřebu jinde a že si vyhrazuje zažalovati rozdíl v ceně, žádati vrácení zálohy 50.000 K na kupní cenu a vrácení pytlů předem zaslaných. Žaloba v tomto smyslu podaná byla vyřízena ohledně vrácení zálohy a pytlů

dílčím rozsudkem v druhé stolici potvrzeným a nyní již právoplatným, kterýmž žalobě v obou těchto směrech bylo vyhověno; konečnému rozsudku, o němž tu jde, zbylo řešení otázky náhrady škody, kterou obmezila strana žalující za jednání v první stolici oproti zažalovaným 18.000 K na 15.000 K s 6 proc. úroky od 19. února 1920. Škodu tuto vypočetla strana žalující jako škodu konkrétní, která jí povstala tím způsobem, že kryla se částečně nákupem prima jedlého hrachu v množství 3000 kg dne 16. února 1920 jinde a to za cenu 11 K za 1 kg, zaplativši celou tuto kupní cenu 33.000 K dne 19. února 1920. V příčině nedodaného a nekrytého zbytku 7000 kg vyhradila si strana žalovaná další nároky dle cen případných dalších krycích nákupů. Oba nižší soudy žalobě vyhověly, odvolací soud z těchto důvodů: Ačkoliv by dle nesporného stavu činil rozdíl 6 K mezi ujednanou kupní cenou 5 K a krycí nákupní cenou 11 K, což činilo by původně zažalovaných 18.000 K, obmezila žalující strana náhradní nárok na 15.000 K z té příčiny, že — jak ona tvrdí — prodala zakoupený hrách 3000 kg svému dělnictvu na aprovisaci po 6 K za 1 kg, takže ztrácí v pravdě toliko 5 K na 1 kg, tudíž 15.000 K. Oproti tomu namítá strana žalovaná jedině, že žalující strana prodala onen hrách svému dělnictvu nikoliv za 6 K, nýbrž za 11 K, tedy za tolik, zač sama koupila, takže žádné škody neutrpěla. Aniž by byl soud první stolice připustil dukazy svědky, které obě strany, každá o svém tvrzení, nabízely, vyslechl znalce o výši škody, zjistil úřední ceny hrachu v prodeji na pražské burse ku dni 10. února 1920 penízem 10—11 K za 1 kg, ku dni 24. února 1920 penízem 11—12 K 50 h, kdežto skutečná cena v prodeji byla o 50—100 K za 1 kg dražší a přisoudil dle abstraktního i dle konkrétního výpočtu škody žalující straně celých zažalovaných 15.000 K, vysloviv zároveň náhled, že jest pro rozhodnutí docela vedlejší okolnost, že žalující strana mohla svému dělnictvu účtovat hrách za běžnou tehdy cenu tržní. Odvolací soud neshledává rovněž příčiny provéstí důkazy, nabízené o této okolnosti, pokládaje ji za vedlejší. Dle čl. 357 odstavec třetí obč. zák. měla žalující strana nárok na náhradu abstraktní škody, oproti které smí požadovati vyšší konkrétní škodu jen tenkrát, když ji dokáže. Výše dovolené, zákonem přípustné abstraktní škody jest tudíž měřítkem pro škodu konkrétní a dlužno měřítko tohoto použití i tenkrát, když strana ze škody oprávněná žádá náhradu jen konkrétní škody. Je-li tato abstraktní škoda vyšší než-li požadovaná škoda konkrétní, není přípustným další protidukaz o tom, že ten, komu nárok z náhrady přísluší, vůbec škody neutrpěl, ba dokonce snad vydělal, prodav zboží jinému dražší. V příčině výpočtu abstraktní škody zjistil pak soud první stolice, že bursovní cena hrachu jakosti hrachu zakoupeného a nedodaného v době povinného dodání t. j. mezi 10.—24. únorem 1920 činila 11 K až 12 K 50 h, z čehož vyplývá ve prospěch žalující firmy při nejmenším rozdíl 6 K při 1 kg. Škoda, požadovaná toliko penízem 5 K při 1 kg, nepřesahuje tudíž této abstraktní škody, kterou žalující mohla kdykoliv požadovati. Žádá-li škodu nižší, kterou utrpěla tím, že místo nižší smluvené ceny za hrách nedodaný, jinde zaplatiti musela kupní cenu vyšší, aby potřebu svou kryla, stačí toliko dukaz, že kupní tuto cenu skutečně zaplatila, o čemž sporu nebylo. Jakýkoliv další osud tohoto náhradou zakoupeného zboží jest nerozhodný a netýká se více prodatele, který se octl v prodlení, nesplniv ujednané smlouvy proti zásadě o poctivosti a víře, tak jako by v tomto sporu zcela

nerozhodnou byla úvaha o tom, co žalovaný si počal neb nepočal se zbožím, které dodati měl a nedodal a na kterém, měl-li ho po ruce, mohl také docílit zisku vzhledem k stoupající tenkrát tendenci cen hrachu jistě více méně značného. Proto jest zbytečnou úvaha, zač žalující firma náhradou zakoupený hrách svému dělnictvu prodala, a stalo-li se tak za účelem aprovisace či dalšího zcizení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel, vycházejí z názoru, že žalovaná strana prodávši svým dělníkům hrách, získaný koupí úhradní po 11 K za 1 kg, neutrpěla žádné škody, vytýká rozsudku odvolacího soudu nesprávné právní posouzení věci, a z toho plynoucí neúplnosti řízení proto, že odvolací soud, přehlédnuv, že žalující strana uplatňovala konkrétní škodu, pokládal za nerozhodnou okolnost, zda-li a jakou škodu žalobkyně utrpěla, a že neprávem pominul důkazy o tom nabízené, že žalobkyně z důvodu shora uvedeného neutrpěla žádné škody. Poukazuje k odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, kterým tyto námitky již v odvolání proti rozsudku prvního soudu uvedené byly vyvráceny, dodává k němu dovolací soud, že dovolatel svými vývody nesprávně si ustrojuje oprávnění, plynoucí pro kupitele z ustanovení článku 357 poslední odstavec obch. zák. Jak konkrétní, tak i abstraktní škoda jest myšlena pouze v poměru prodatele ke kupiteli. Kupitel má dle smlouvy nárok, aby prodatel mu dodal zboží za cenu umluvenou. Neobdrží-li plnění, jest oprávněn žádati od prodatele, octnuvšího se v prodlení, jako náhradu rozdíl mezi smluvenou cenou kupní, a mezi tržní cenou prodaného zboží v čase a na místě plnění (abstraktní škoda), anebo rozdíl mezi cenou, kterou při koupi úhradní musil zaplatiti za zboží, prodátem v čas mu nedodané, a mezi smluvenou cenou kupní (konkrétní škoda dle čl. 355 a 356 obch. zák.). Ze slov užitých v posledním odstavci článku 357 obch. zák., »bez újmy práva, uplatnití prokáza- telnou vyšší škodu« plyne, že abstraktní škoda jest minimum, na které kupitel má právo, a poněvadž má právo volby požadovati tu neb onu škodu, není třeba, aby, žádaje škodu abstraktní, je-li dle jeho tvrzení tato škoda stejná nebo nižší než tvrzená jím škoda konkrétní, prokázal, jak vysoká jest jeho konkrétní škoda. Okolnost, zdali kupitel, jenž se úhradnou koupí kryl, při dalším naložení s úhradným zbožím docílil stejné nebo vyšší ceny za ně, jest zřetelem k tomu, že nárok kupitelův se zakládá na porušení smlouvy se strany prodatelovy, nerozhodna při řešení otázky, zdali kupitel utrpěl nesplněním této smlouvy nějaké škody či nikoliv. Z toho plyne, že vytýkaný dovolací důvod čís. 4 a 2 § 503 c. ř. s. není opodstatněn.

Čís. 1211.

Postoupil-li knihovní vlastník týž pozemek dvěma různým osobám, případně pozemek tomu, kdo dříve žádal za knihovní zápis, třebaže věděl o dřívějším prodeji pozemku. Byl-li však pozemek dřívějšímu mimo-knihovnímu nabyvateli odevzdán do držby, musí mu ustoupiti knihovní nabyvatel, jemuž bylo to známo.

(Rozh. ze dne 27. září 1921, Rv II 177/21.)